

Flera synpunkter på arbetarstyrda företag; replik

Björn Gustafsson [1974] har rätt när han säger att jag inte kritiserar den teoretiska analysen av det illyriska företaget utan bara säger att den inte lyckas beskriva den arbetarstyrda jugoslaviska ekonomin. Detta är emellertid också självklart eftersom (1) empiriska undersökningar är avgörande för varje teori och (2) eftersom den jugoslaviska ekonomin för närvarande är den enda där en sådan undersökning kan utföras.

Gustafsson har fel i sina påståenden om fakta, utan tvivel på grund av bristande kunskap om den ekonomi han uttalar sig om. När jordröntebeskattningen på gruvdriften avskaffades var detta inte en *orsak* till utan en *följd* av gruvdriftens bedrövliga läge. Kapitalbeskattningen på tillverkningsindustrin avskaffades *inte* 1965 utan senare och detta följdes av en kraftig produktionsökning, *inte* någon minskning. Denna tillväxtökning hade emellertid ingenting att göra med att kapitalbeskattningen avskaffats. Både gruvdriften och tillverkningsindustrin liksom andra sektorer av ekonomin påverkades av en allvarlig recession som började i mitten av 1967

och som drog ned tillväxttakten i de båda förstnämnda sektorerna från omkring 14 procent till under noll. Av samma anledning hade den arbetslöshet som uppstod efter 1969 ingenting att göra med den kapitalintensiva tekniken — kapitalintensiteten var densamma eller högre redan tidigare utan någon arbetslöshet — utan den berodde på för låg tillväxttakt. Recessionens orsaker är alltför sammansatta för att kunna behandlas här.¹

I övrigt utgörs Gustafssons kommentar av missförstånd.

Professor *Branko Horvat*

Referenser

- Gustafsson, B., [1974], "Flera synpunkter på arbetarstyrda företag", *Ekonomisk Debatt*, årg 2, nr 4
Horvat, B., [1970], *Business Cycles in Yugoslavia*, New York
— [1971], "Yugoslav Economic Policy in the Post-War Period", *American Economic Review*, årg 61, Supplement

¹ För en institutionell respektive en ekonometrisk analys se mina i referenslistan anförda arbeten [Horvat 1970 och 1971].